

Seat No.	
----------	--

**P. G. Diploma in Electronic Media (Semester - I) (New) (CBCS)
Examination: Oct/Nov-2023
Basics of Communication (EM1101)**

Day & Date: Thursday, 21-12-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडून वाक्य पुन्हा लिहा.

16

- 1) दोन व्यक्तीतील संवाद म्हणजे ----.
 अ) अंतर्गत संवाद ब) आंतरिक संवाद
 क) गट संवाद ड) जनसंवाद
- 2) लास्वेल प्रतीमानास ---- म्हणूनही संबोधले जाते.
 अ) शाब्दिक प्रतिमान ब) अशाब्दिक प्रतिमान
 क) एककेंद्राभिमुखता प्रतिमान ड) गणितीय प्रतिमान
- 3) संवादातील ---- घटक महत्वाचा आहे.
 अ) संप्रेषक ब) माध्यम
 क) ग्रहणकर्ता ड) वातावरण
- 4) न्युकोंब प्रतिमान ---- मध्ये विकसित केले गेले.
 अ) 1953 ब) 1954
 क) 1958 ड) 1947
- 5) ---- हे आधुनिक माध्यम नाही.
 अ) वृत्तपत्र ब) रेडीओ
 क) चित्रपट ड) शिल्पकला
- 6) एसएमआरसी प्रतीमानात किती घटक असतात?
 अ) 4 ब) 5
 क) 3 ड) 6
- 7) सामाजिक संदर्भाचे प्रतिमान कोणी विकसित केले?
 अ) गर्बनर ब) न्यू कोंब
 क) ऑसगुड ड) श्राम
- 8) दृश्य विचार म्हणजे ---- होय.
 अ) दृश्य प्रक्रियेद्वारे विचार करणे ब) कल्पनेशिवाय विचार करणे
 क) ज्ञानाशिवाय विचार करणे ड) वरीलपैकी काहीही नाही

- 9) कॅमेऱ्याची उभी हालचाल ---- म्हणून ओळखली जाते.
 अ) डॉली ब) ट्रॅकिंग
 क) टिल्टिंग ड) पॅनिंग
- 10) खालील पर्यायांमधून गोल्डन अवर वेळ निवडा.
 अ) सूर्यास्ताच्या दोन तास आधी आणि नंतर
 ब) सूर्यास्ताच्या एक तास आधी
 क) दुपारी तीन तास
 ड) सूर्यास्तानंतर एक तास
- 11) खालीलपैकी एक प्रतिमा संपादनाचे सॉफ्टवेअर आहे.
 अ) एफसीपी ब) फोटोशॉप
 क) वर्ड ड) एक्रोबॅट
- 12) तांत्रिकदृष्ट्या संप्रेषण प्रक्रियेत तीन टप्पे आहेत. विचार, एन्कोडिंग आणि ----.
 अ) भाषा ब) शब्द
 क) डिकोडिंग ड) अर्थ
- 13) ट्रायपॉड ---- मध्ये वापरतात.
 अ) शुटींग ब) एडिटिंग
 क) मिक्सिंग ड) यापैकी नाही
- 14) वक्ता भाषण श्रोते हे संप्रेषणाच्या ---- प्रतिमानाचे घटक आहे.
 अ) क्लाउड-शनॉन ब) ऍरिस्टोटल
 क) हेरॉल्ड लासवेल ड) विल्बर श्राम
- 15) ---- ला दृश्य संवाद म्हणून मानले जाऊ शकते.
 अ) पोस्टर ब) विचार मंथन
 क) रेडिओ जिंगल ड) भाषण
- 16) स्वतःसमवेत केलेल्या संज्ञापनास ---- म्हणतात.
 अ) शाब्दिक ब) अशाब्दिक
 क) आत्म संज्ञापन ड) परस्पर संज्ञापन

प्र.2 थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

- अ) शनॉन आणि विव्हर यांचे संज्ञापन प्रतिमान विशद करा.
 ब) संज्ञापनाची कार्य कोणती?
 क) सादरीकरणासाठी उपयुक्त व्हिज्युअल एडस सांगा.
 ड) संज्ञापनात हातवाऱ्यांचे महत्व विषद करा.
 इ) अशाब्दिक संज्ञापन विशद करा.
 ई) छायाचित्रणाचे विविध प्रकार सांगा.

- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) 16**
- अ) ऍरिस्टोटल यांचे संज्ञापन प्रतिमान विशद करा.
ब) पोर्ट्रेट आणि लॅंडस्केप फोटोग्राफीमधील फरक स्पष्ट करा.
क) दृश्य माध्यमे म्हणजे काय? दृश्य माध्यमांच्या वैशिष्ट्यांचे वर्णन करा.
ड) दृश्य विचार म्हणजे काय? ते कसे उपयुक्त आहे?
- प्र.4 सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 16**
- अ) दृश्य सजावटीचे (व्हिजुअल डिझाईन) घटक तपशिलासह सांगा.
ब) छायाचित्र संपादन म्हणजे काय? छायाचित्र संपादनासाठी वापरल्या जाणाऱ्या विविध सॉफ्टवेअरची चर्चा करा.
- प्र.5 दृश्य संज्ञापनाचे फायदे आणि तोटे विषद करा. 16**

Seat
No.

P. G. Diploma in Electronic Media (Semester - I) (New) (CBCS)
Examination: Oct/Nov-2023
Basics of Communication (EM1101)

Day & Date: Thursday, 21-12-2023
 Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Multiple choice question.**16**

- 1) The communication between two persons_____.
 - a) Inter-personal
 - b) Intra-personal
 - c) Group Communication
 - d) Mass Communication
- 2) Lasswell model is also known as_____.
 - a) Verbal Model
 - b) Non-verbal model
 - c) Convergence Model
 - d) Mathematical model
- 3) Which factor is more important in communication?
 - a) Communicator
 - b) Media
 - c) Receiver
 - d) Atmosphere
- 4) Newcomb developed his model in_____.
 - a) 1953
 - b) 1954
 - c) 1958
 - d) 1947
- 5) Which of the following is not modern media?
 - a) Newspaper
 - b) Radio
 - c) Cinema
 - d) Sculpture
- 6) How many factors is SMRC model?
 - a) 4
 - b) 5
 - c) 3
 - d) 6
- 7) _____ developed social reference model of communication.
 - a) Gerbner
 - b) New Comb
 - c) Osgood
 - d) Schramm
- 8) Visual thinking means _____.
 - a) Thinking through visual processing
 - b) Thinking without imagination
 - c) Thinking without knowledge
 - d) None of the above
- 9) The vertical movement of camera known as_____.
 - a) Dolly
 - b) Tracking
 - c) Tilting
 - d) Panning
- 10) Pick out the 'Golden Hour' timings from following options.
 - a) 2 hours before and after sunset
 - b) 1 hour before sunset
 - c) 3 hours in the afternoon
 - d) 1 hour after sunset

- 11) One of the following is an image editing software.
a) FCP
b) Photoshop
c) Word
d) Acrobat
- 12) Technically there are three steps in communication process are the thought, encoding and _____.
a) Language
b) Words
c) Decoding
d) Meaning
- 13) Tripod is used in _____.
a) Shooting
b) Editing
c) Mixing
d) None of these
- 14) Speaker, speech, audience are the elements of _____ model of communication.
a) Cloud. Shanon
b) Aristotle
c) Harold Lasswell
d) Wilbur Schramm
- 15) _____ can be treated as visual communication.
a) Poster
b) Brainstorming
c) Radio Jingle
d) Speech
- 16) Communication within oneself is _____ communication.
a) Verbal
b) Nonverbal
c) Intrapersonal
d) Interpersonal

- Q.2 Answer the following questions. (Any Four)** **16**
- a) Describe Shannon and weaver's model of Communication.
 - b) What are the functions of communication?
 - c) Trace best visual aids for presentation.
 - d) What is important of gestures in communication?
 - e) Describe the non verbal communication.
 - f) Mention various types of photography.
- Q.3 Answer of the following questions. (Any Two)** **16**
- a) Elaborate Aristotle's Model of Communication.
 - b) Differentiate between portrait and landscape photography.
 - c) What is visual media describe characteristic of visual media.
 - d) What is visual thinking? How it is useful?
- Q.4 Answer of the following questions. (Any One)** **16**
- a) Describe elements of visual design with details.
 - b) What is photo editing? Discuss various software used for photo editing.
- Q.5 Answer the following questions.** **16**
- Describe advantages and disadvantages of visual Communication.

Seat No.	
----------	--

**PG Diploma in Electronic Media (Semester - I) (New) (CBCS) Examination:
Oct/Nov-2023**

Introduction to Electronic Media (EM1102)

Day & Date: Friday ,22-12-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना :** 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

16

- 1) — हे रेडिओचे बलस्थान आहे.
अ) अरुंद कव्हरेंज
ब) गतिशीलता
क) महाग
ड) यापैकी नाही
- 2) — हे इंटरनेटचे पहिले नेटवर्क होते.
अ) अर्पानेट
ब) टेलनेट
क) व्हीनेट
ड) यापैकी नाही
- 3) भारतातील पहिला माहितीपट — यांनी तयार केला.
अ) हरीशचंद्र
ब) राम
क) पुंडलिक
ड) ज्ञानेश्वर
- 4) भारतात — यांना समुदाय रेडिओ सुरू करण्याची परवानगी आहे.
अ) शैक्षणिक संस्था
ब) खाजगी संस्था
क) राजकीय पक्ष
ड) यापैकी नाही
- 5) सोशियल नेटवर्क साईट मध्ये — माध्यमाचा अंतर्भाव होतो.
अ) टेक्स्ट
ब) ऑडीओ
क) व्हिडीओ
ड) यापैकी सर्व
- 6) — हे रेडिओचे माध्यम नाही.
अ) डी. टी. एच
ब) इंटरनेट
क) ॲप्लिकेशन
ड) यापैकी नाही
- 7) — हे इंटरनेटचे आणखी एक नाव आहे.
अ) इन्फर्मेशन स्पेस
ब) व्हार्चूअल स्पेस
क) सायबर स्पेस
ड) यापैकी नाही
- 8) जन माध्यमांमध्ये — याचा समावेश होतो.
अ) रेडीओ
ब) चित्रपट
क) दूरचित्रवाणी
ड) यापैकी सर्व
- 9) — हे चित्रपट निर्मतीचा भाग नाही.
अ) कथानक
ब) दृक संवाद
क) पात्रे
ड) यापैकी नाही

- 10) ज्ञानवानी हे ——— मार्फत चालविले जाते.
 अ) इंदिरा गांधी राष्ट्रीय विद्यापीठ
 ब) यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ
 क) अण्णा विद्यापीठ
 ड) यापैकी नाही
- 11) इंटरनेटचा वापर प्रथम ——— या वर्षी झाला.
 अ) 1969
 ब) 1959
 क) 1949
 ड) यापैकी नाही
- 12) प्रसारभारतीचे मुख्यालय ——— मध्ये स्थित आहे.
 अ) गुजरात
 ब) नवी दिल्ली
 क) मुंबई
 ड) यापैकी नाही
- 13) ——— ही पहिली भारतीय खाजगी दूरचित्रवाणी वाहिनी आहे.
 अ) झी टीव्ही
 ब) स्टार टीव्ही
 क) सोनी टीव्ही
 ड) यापैकी नाही
- 14) इंटरनेटचा वापर ——— देशात प्रथम झाला.
 अ) चीन
 ब) इंग्लंड
 क) अमेरिका
 ड) यापैकी नाही
- 15) ——— हि रेडिओची कमतरता आहे.
 अ) महाग माध्यम
 ब) जन माध्यम
 क) घरगुती माध्यम
 ड) यापैकी नाही
- 16) इंटरनेट हे ——— प्रकारचे माध्यम आहे.
 अ) श्राव्य
 ब) दृक
 क) दृक-श्राव्य
 ड) यापैकी नाही

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणतेही चार)

16

- अ) वर्ल्ड वाईड वेब ही संकल्पना स्पष्ट करा.
 ब) विशेष प्रेक्षक या विषयावरती संक्षिप्त टिप लिहा.
 क) इंटरनेटची वैशिष्ट्ये कोणती आहेत?
 ड) जनमाध्यम म्हणून रेडिओचे थोडक्यात विहंगावलोकन द्या.
 इ) माहितीपटांचे प्रकार कोणते आहेत?
 ई) विकास प्रक्रियेत रेडिओ कसा उपयुक्त आहे?

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

16

- अ) शैक्षणिक दूरचित्रवाणी यावरती सविस्तर टीप लिहा.
 ब) साईट प्रकल्प या विषयावरती संक्षिप्त टीप लिहा.
 क) समुदाय रेडिओ यावरती सविस्तर टीप लिहा.
 ड) समांतर चित्रपटाचे महत्व स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (दोन पैकी एक)

16

- अ) चित्रपट म्हणजे काय? चित्रपटाचे प्रकार कोणते आहेत ते सांगा?
 ब) रेडिओच्या कार्यक्रमाचे प्रकार कोणते आहेत?

प्र.5 समाजावरती चित्रपटांचा होणारा परिणाम विशद करा.

16

Seat No.	
-------------	--

**PG Diploma in Electronic Media (Semester - I) (New) (CBCS) Examination:
Oct/Nov-2023**

Introduction to Electronic Media (EM1102)

Day & Date: Friday ,22-12-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Chose the correct option.

16

- 1) _____ is the strength of radio.
 - a) Narrow Coverage
 - b) Mobility
 - c) Expensive
 - d) None of these
- 2) The first network of the internet was _____.
 - a) ARPANET
 - b) TELNET
 - c) VNET
 - d) None of these
- 3) First documentary made in India made by _____.
 - a) Harishchandra
 - b) Ram
 - c) Pundalik
 - d) Dnayneshwar
- 4) _____ has permission to start community radio in India.
 - a) Educational Institute
 - b) Private Organizations
 - c) Political Parties
 - d) None of these
- 5) Social Network sites include _____ media.
 - a) Text
 - b) Audio
 - c) Video
 - d) All of these
- 6) _____ is not a platform of radio.
 - a) DTH
 - b) Internet
 - c) Application
 - d) None of these
- 7) _____ is another name of internet.
 - a) Information Space
 - b) Virtual Space
 - c) Cyber Space
 - d) None of these
- 8) Mass media includes _____.
 - a) Radio
 - b) Films
 - c) Television
 - d) All of these
- 9) _____ is not part of filmmaking.
 - a) Plot
 - b) Visual Communication
 - c) Characters
 - d) None of these
- 10) Gyanwani run by _____.
 - a) Indira Gandhi National University
 - b) Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University
 - c) Anna University
 - d) None of these
- 11) First internet used in _____ year.
 - a) 1969
 - b) 1959
 - c) 1949
 - d) None of these

- 12) Prasarbharati's headquarter is located in _____.
 a) Gujrat
 b) New Delhi
 c) Mumbai
 d) None of these
- 13) _____ is the first Indian private TV channel.
 a) ZEE TV
 b) Star TV
 c) Sony TV
 d) None of these
- 14) First internet used in _____ country.
 a) China
 b) England
 c) America
 d) None of these
- 15) _____ is a drawback of radio.
 a) Expensive medium
 b) Mass medium
 c) Domestic medium
 d) None of these
- 16) Internet is _____ type of media.
 a) Audio
 b) Visual
 c) Audio-Visual
 d) None of these

- Q.2 Answer the following questions (Any Four) 16**
 a) Explain the concept World Wide Web.
 b) Write short note on 'Special Audience'.
 c) What are the characteristics internet?
 d) Give brief overview of radio as a mass medium.
 e) What are the types of documentaries?
 f) How radio is useful in development process?
- Q.3 Answer the following questions (Any Two) 16**
 a) Write a detail note on 'Educational Television'.
 b) Write a short note on 'SITE Project'.
 c) Write detailed note on 'Community Radio'.
 d) Explain the significance of parallel films.
- Q.4 Answer the following questions in detail (Any One) 16**
 a) What is Cinema? What are the types of cinema explain with examples?
 b) What are the types of radio programmes?
- Q.5 Elaborate on the impact of films on society. 16**

Seat No.	
----------	--

**PG Diploma in Electronic Media (Semester-I) (New) (CBCS) Examination:
Oct/Nov-2023**

Radio Programme Production (EM1103)

Day & Date: Saturday ,23-12-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना :** 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

16

- 1) रेडिओ प्रसारण अनौपचारिकरित्या 1923 मध्ये ---- ने सुरु झाले.
अ) रेडिओ क्लब ऑफ बंगाल ब) रेडिओ क्लब ऑफ दिल्ली
क) रेडिओ क्लब ऑफ मुंबई ड) रेडिओ क्लब ऑफ पुणे
- 2) स्वातंत्र्यानंतर भारताकडे ऑल इंडिया रेडिओची ---- स्टेशन होती.
अ) 6 ब) 7
क) 8 ड) 9
- 3) टाईम्स ग्रुपने सुरु केला ---- .
अ) टाईम्स एफएम ब) रेडिओ मिर्ची
क) रेडिओ सिटी ड) बिग एफएम
- 4) ---- इंडिया टुडे ग्रुपने रेड एफएम सर्व्हिस सुरु केली.
अ) मुंबई ब) पुणे
क) सोलापूर ड) कोल्हापूर
- 5) आयएसबीएस ---- च्या विभागाच्या अंतर्गत स्थापित केले गेले होते.
अ) उद्योग व कामगार ब) एमएचआरडी
क) बीबीसी ड) डीएव्हीपी
- 6) प्रथम दैनिक बातमी बुलेटिन ---- मध्ये सादर केली गेली.
अ) 1936 ब) 1937
क) 1938 ड) 1939
- 7) ऑल इंडिया रेडिओ माहिती व प्रसारण विभागात ---- मध्ये हस्तांतरित करण्यात आला.
अ) 1946 ब) 1990
क) 1997 ड) 2000
- 8) प्रसारण धोरण हे आकाशवाणीच्या ---- कोडवर आधारित आहे.
अ) 1970 ब) 1990
क) 2000 ड) 2004
- 9) ---- वर्षी आकाशवाणी उपग्रह रेडिओ सेवा सुरु झाली.
अ) 2002 ब) 2003
क) 2005 ड) 2000

- 10) ---- मध्ये रेडिओचा शोध लागला.
 अ) 1860 ब) 1865
 क) 1870 ड) 1890
- 11) दिल्ली प्रसारण स्टेशन ---- वर्षात स्थापित केले.
 अ) 1959 ब) 1936
 क) 1957 ड) 2002
- 12) 1977 मध्ये ---- माहिती आणि प्रक्षेपण मंत्री बनले होते.
 अ) नरेंद्र मोदी ब) राहुल गांधी
 क) एल के अडवाणी ड) सुषमा स्वराज
- 13) रेडिओ सिटी ---- वर्षी सुरु झाले.
 अ) 2002 ब) 2004
 क) 2003 ड) 2005
- 14) आवाजाचे तरंग ---- मध्ये मोजतात.
 अ) डेसिबल ब) रेझोल्युशन
 क) किलोग्रॅम ड) अॅप्लिटुड
- 15) ---- मध्ये रेडिओ ब्रिज कार्यक्रम सेटलाईट द्वारे प्रक्षेपित केले.
 अ) 1990 ब) 1989
 क) 1988 ड) 1987
- 16) सिआरएफ चे पूर्ण रूप ----.
 अ) कम्युनिटी रेडिओ एफएम ब) कम्युनिटी रेडिओ फोरम
 क) कम्युनिकेशन रेडिओ फोरम ड) यापैकी नाही

प्र.2 टिपा लिहा. (कोणतेही चार)

16

- अ) रेडिओ मुलाखत
 ब) मायक्रोफोन चे प्रकार
 क) समुदाय रेडिओ
 ड) ओबी वाहन
 इ) रेडिओ स्टेशनचे कार्यकर्ते
 ई) रेडिओ माहितीपट

प्र.3 थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

16

- अ) रेडिओ निर्मात्यासाठी आवश्यक गुणवैशिष्टे वर्णन करा.
 ब) सामान्य श्रोता आणि विशेष श्रोता म्हणजे तुम्ही काय समजता? उदाहरण द्या.
 क) रेडिओची मुख्य कार्ये स्पष्ट करा.
 ड) स्थानिक रेडिओ वर चर्चा करा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (दोन पैकी एक)

16

- अ) रेडिओ स्टेशनचे प्रकार स्पष्ट करा.
 ब) रेडिओ बातम्यांच्या निर्मितीबद्दल लिहा.

प्र.5 खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.

डबिंग प्रणाली आणि रेडिओ मिश्रणाचे तंत्र स्पष्ट करा.

16

Seat No.	
----------	--

**PG Diploma in Electronic Media (Semester-I) (New) (CBCS) Examination:
Oct/Nov-2023**

Radio Programme Production (EM1103)

Day & Date: Saturday ,23-12-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Chose the correct option.

16

- 1) The Radio broadcast informally started in 1923 by _____.
a) Radio Club of Bengal b) Radio Club of Delhi
c) Radio Club of Mumbai d) Radio Club of Pune
- 2) After the Independence India had _____ stations of All India Radio.
a) 6 b) 7
c) 8 d) 9
- 3) Times group started _____.
a) Times FM b) Radio Mirchi
c) Radio City d) Big FM
- 4) India today group has started red FM service in _____.
a) Mumbai b) Pune
c) Solapur d) Kolhapur
- 5) ISBS was set up under the department of _____.
a) Industries and Labour b) MHRD
c) BBC d) DAVP
- 6) The first daily news bulletin was introduced in _____.
a) 1936 b) 1937
c) 1938 d) 1939
- 7) All India radio was transferred to the department of Information and Broadcasting in _____.
a) 1946 b) 1990
c) 1997 d) 2000
- 8) Broadcasting policy is based on the AIR Code of _____.
a) 1970 b) 1990
c) 2000 d) 2004
- 9) In _____ year Akashwani satellite radio service started.
a) 2002 b) 2003
c) 2005 d) 2000
- 10) Radio was discovered in _____.
a) 1860 b) 1865
c) 1870 d) 1890
- 11) Delhi broadcasting station established in _____ year.
a) 1959 b) 1936
c) 1957 d) 2002

- 12)** In 1977 _____ become information and Broadcasting minister.
 a) Narendra Modi b) Rahul Gandhi
 c) L. K. Adwani d) Sushma Swaraj
- 13)** Radio city started in _____ year.
 a) 2002 b) 2004
 c) 2003 d) 2005
- 14)** Sound waves counted in _____.
 a) Decibels b) Resolution
 c) Kilogram d) Amplitude
- 15)** In _____ Radio Bridge Program Broadcast through Satellite.
 a) 1990 b) 1989
 c) 1988 d) 1987
- 16)** CRF stands for _____.
 a) Community Radio b) Community radio Forum
 c) Communication Radio Forum d) None of these

Q.2 Write short answer. (Any Four) 16

- a) Radio Interview
 b) Types of Microphones
 c) Community Radio
 d) OB Van
 e) Functionaries of a radio station
 f) Radio Documentary

Q.3 Answer the following questions. (Any Two) 16

- a) Describe the qualities required for a radio producer.
 b) What do you understand by general audience and special audience? Give Examples.
 c) Explain the main functions of Radio.
 d) Discuss on the Local Radio.

Q.4 Answer the following questions in detail. (Any One) 16

- a) Explain the types of radio Stations
 b) Write about radio news production

Q.5 Answer the following questions in detail. 16

Explain the dubbing system and mixing techniques.

Seat No.	
----------	--

**PG Diploma in Electronic Media (Semester-II) (New) (CBCS) Examination:
Oct/Nov-2023
Camera Techniques (EM1201)**

Day & Date: Monday, 18-12-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

16

- 1) इएनजी चे पूर्ण रूप ----.
अ) इलेक्ट्रॉनिक न्यूज गॅदरिंग ब) इलेक्ट्रॉनिक न्यूज गव्हर्निंग
क) इलेक्ट्रॉनिक नाईन गॅदरिंग ड) इलेक्ट्रो न्यूज गॅदरिंग
- 2) कॅमेरा ऑपरेटर स्टुडिओ मध्ये स्टुडिओ ---- पैकी एक नियंत्रित करतो.
अ) लाईट ब) कॅमेरा
क) मार्किंग ड) स्विचर
- 3) कॅमेऱ्याच्या आडव्या हालचालीला ---- म्हणतात.
अ) टिल्टिंग ब) झुमिंग
क) पॅनिंग ड) डॉलींग
- 4) शुटींग ---- असताना एनडी फिल्टरचा वापर केला जात नाही.
अ) इनडोअर ब) आउटडोअर
क) सनलाईट ड) यापैकी नाही
- 5) हार्ड लाईटला ---- असेही म्हणतात.
अ) कि ब) फील
क) बॅक ड) यापैकी नाही
- 6) ट्रायपॉड ---- मध्ये वापरतात.
अ) शुटींग ब) एडिटिंग
क) मिक्सिंग ड) यापैकी नाही
- 7) व्हाईट बॅलन्स ---- मध्ये काढतात.
अ) टेप ब) कॅमेरा
क) रेडीओ ड) टिव्ही
- 8) ---- याला क्लोजअप शॉट संबोधले जाते.
अ) पर्सनल शॉट ब) मिड शॉट
क) फूल शॉट ड) यापैकी नाही
- 9) सीसीडी म्हणजे ----.
अ) चार्ज कपल डिव्हाईस ब) चार्जिंग कपल डिव्हाईस
क) क्लोज कपल डिव्हाईस ड) यापैकी नाही

- 10) सिम्पल शॉट ला ---- असेही म्हणतात.
 अ) फिक्स्ड ब) क्लोज
 क) मिड ड) यापैकी नाही
- 11) फिशआय लेन्सवरील दृश्य कोन काय आहे?
 अ) 280 अंश ब) 225 अंश
 क) 270 अंश ड) 180 अंश
- 12) व्हिडिओमधील प्रकाश किंवा अंधाराचे प्रमाण ---- म्हणून ओळखले जाते.
 अ) एक्सपोजर ब) शटर गती
 क) कॉन्ट्रास्ट ड) आयएसओ
- 13) कोणत्या प्रकारच्या लेन्समध्ये फोकल लांबी निश्चित असते?
 अ) झूम लेन्स ब) टेलीफोटो लेन्स
 क) ब्लॉक लेन्स ड) मॅक्रो लेन्स
- 14) पॉइंट लाइटिंगमध्ये खालीलपैकी सर्वात तीव्र प्रकाश स्रोत कोणता आहे?
 अ) की लाईट ब) फिल लाईट
 क) बॅक लाईट ड) अ आणि ब दोन्ही
- 15) कोणत्या प्रकारच्या लेन्समध्ये फोकल लांबी निश्चित असते?
 अ) झूम लेन्स ब) टेलीफोटो लेन्स
 क) ब्लॉक लेन्स ड) यापैकी नाही
- 16) व्हिडिओ कॅमेरा अॅक्सेसरीज मध्ये ---- चा समावेश होतो.
 अ) लेन्स ब) ट्रायपॉड
 क) लाईट्स ड) जेल्स

प्र.2 थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

16

- अ) इएनजी म्हणजे काय?
 ब) व्हिडिओ कॅमेऱ्याची ब्लॉक डायग्राम काढा.
 क) व्हिडिओ कॅमेऱ्याची वेगवेगळी नियंत्रणे कोणती आहेत?
 ड) व्हिडिओ कॅमेऱ्याचे वेगवेगळे उपकरणे कोणती आहेत?
 इ) शॉट चे प्रकार कोणते?
 ई) थ्री पॉइंट लाईटिंग म्हणजे काय?

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

16

- अ) स्टुडीओ कॅमेरा टेक्नीक सविस्तर स्पष्ट करा.
 ब) व्हिडीओ कॅमेऱ्याचे घटक स्पष्ट करा.
 क) व्हाईट बॅलन्स सविस्तर स्पष्ट करा.
 ड) टीव्ही प्रसारणाचे नियम सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (दोन पैकी एक)

16

- अ) कॅमेरा अँगल आणि कॅमेरा मुव्हमेंट सविस्तर स्पष्ट करा.
 ब) अॅपर्चर शटर स्पीड, आयएसओ, एक्सस्पोजर मीटर हे घटक आकृतीसह स्पष्ट करा.

प्र.5 खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.

- व्हिडीओ कॅमेरा म्हणजे काय? व्हिडीओ कॅमेऱ्याचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.

16

Seat No.	
-------------	--

**PG Diploma in Electronic Media (Semester-II) (New) (CBCS) Examination:
Oct/Nov-2023
Camera Techniques (EM1201)**

Day & Date: Monday, 18-12-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Chose the correct option.

16

- 1) Full form of ENG _____.
 - a) Electronic news
 - b) Electronic news governing
 - c) Electronic nine gathering
 - d) Electro news gathering
- 2) The camera operator controls one of the studio _____ during a studio Production.
 - a) Light
 - b) Camera
 - c) Mic
 - d) Switcher
- 3) The horizontal movement of the camera is called _____.
 - a) Tilting
 - b) Zooming
 - c) Panning
 - d) Dollying
- 4) ND filters are not use when shooting _____.
 - a) Indoor
 - b) Outdoor
 - c) Sunlight
 - d) None of these
- 5) Hard Light is also called as _____ light.
 - a) Key
 - b) Fill
 - c) Back
 - d) None of these
- 6) Tripod is used in _____.
 - a) Shooting
 - b) Editing
 - c) Mixing
 - d) None of these
- 7) You need a _____ to perform white balance.
 - a) Tape
 - b) Camera
 - c) Radio
 - d) TV
- 8) A close-up shot is also known as _____.
 - a) Personal Shot
 - b) Mid Shot
 - c) Full Shot
 - d) None of these
- 9) CCD stands for _____.
 - a) Charge Coupled Device
 - b) Changing Coupled Device
 - c) Close Couple Device
 - d) None of these
- 10) Simple shot is also known as _____.
 - a) Fixed
 - b) Close
 - c) Mid
 - d) None of these
- 11) What is the angle of view on a fisheye lens?
 - a) 280 degrees
 - b) 225 degrees
 - c) 270 degrees
 - d) 180 degrees

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

**P. G. Diploma in Electronic Media (Semester - II) (New) (CBCS)
Examination: Oct/Nov-2023
Television Programme Production (EM1202)**

Day & Date: Tuesday, 19-12-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडून वाक्य पुन्हा लिहा.

16

- 1) केरळ सरकारचे शैक्षणिक दूरचित्रवाहिनी कोणते आहे?

अ) आउटबॉक्स	ब) कार्ट व्हिक्टर्स
क) डीडी मल्याळम	ड) एडू-लाइव्ह
- 2) बॅकलाइटला असेही म्हणतात?

अ) केसांचा प्रकाश	ब) खांद्यावर प्रकाश
क) अ आणि ब दोन्ही	ड) वरीलपैकी नाही
- 3) ईएनजी म्हणजे?

अ) इलेक्ट्रॉनिक न्यूज जनरेशन	ब) इलेक्ट्रॉनिक न्यूज गॅदरिंग
क) अत्यावश्यक बातम्यांचा मेळावा	ड) प्रभावी बातम्या निर्मिती
- 4) राजा हरिश्चंद्र हा भारतातील पहिला फिचर चित्रपट ——— मध्ये प्रदर्शित झाला.

अ) 1912	ब) 1913
क) 1922	ड) 1923
- 5) ईएफपी म्हणजे

अ) इलेक्ट्रॉनिक फाइल उत्पादन	ब) इलेक्ट्रॉनिक फाइल प्रोसेसिंग
क) इलेक्ट्रॉनिक फील्ड प्रोग्राम	ड) इलेक्ट्रॉनिक फील्ड उत्पादन
- 6) फिल लाईट साठी वापरली जाते.

अ) कडा दृश्यमान करणे	ब) सावल्या काढणे
क) प्रतिबिंब	ड) वरीलपैकी काहीही नाही
- 7) पीसीआर म्हणजे

अ) उत्पादन नियंत्रण कक्ष	ब) कार्यक्रम नियंत्रण कक्ष
क) उत्पादन समन्वय कक्ष	ड) कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन रील
- 8) पीओव्ही म्हणजे

अ) व्हिडिओचे चित्र	ब) व्हिडिओचा मुद्दा
क) दृष्टिकोन	ड) दृश्याचे चित्र

- 9) एक टेली-प्रॉम्प्टर ठेवला आहे.
 अ) कॅमेऱ्याच्या मागे
 ब) अँकरच्या मागे
 क) कॅमेऱ्यासमोर
 ड) पीसीआर येथे
- 10) टेलिव्हिजन न्यूज बुलेटिनचा आदर्श कालावधी आहे.
 अ) 15 मि.
 ब) 30 मि.
 क) 20 मिनिटे
 ड) 60 मि.
- 11) विविध प्लॅटफॉर्मवर विशिष्ट प्रेक्षकांसाठी दूरदर्शन सामग्री वितरीत केली जाते.
 अ) विशेष कार्यक्रम
 ब) नॅरोकास्ट
 क) पॉडकास्ट
 ड) लक्ष्य प्रसारण
- 12) जगात टेलीविजनचे पहिले प्रसारण ---- मध्ये करण्यात आले.
 अ) 1926
 ब) 1927
 क) 1990
 ड) 1030
- 13) न्यूज बुलेटिन निर्माता यासाठी जबाबदार आहे.
 अ) वापरलेल्या बातम्यांमधील मजकूर
 ब) बुलेटिनचे रनडाउन
 क) बुलेटिन प्रसारित करण्याची तांत्रिक परिपूर्णता
 ड) वरील सर्व
- 14) ---- मध्ये जगातील पहिला उपग्रह अवकाशात सोडण्यात आला.
 अ) 1957
 ब) 1930
 क) 1030
 ड) वरीलपैकी काहीही नाही
- 15) न्यूज बुलेटिन अँकर करण्यासाठी खालीलपैकी कोणता मायक्रोफोन वापरला जातो.
 अ) लीव्हलीयर मायक्रोफोन
 ब) हातातील मायक्रोफोन
 क) आरएफ मायक्रोफोन
 ड) बूम माइक
- 16) ---- मध्ये दूरदर्शन दिश 2 चा वापर करून एकाच वेळी सर्व कार्यक्रम सुरू केले.
 अ) 2004
 ब) 2005
 क) 2000
 ड) 2023

प्र.2 थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

- अ) ध्वनी प्रभाव
 ब) ईएफए
 क) मायक्रोफोन
 ड) टीआरपी
 इ) मुलाखती तयार करणे
 ई) माहितीपट

16

- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) 16**
- अ) दूरदर्शन आणि चित्रपटाच्या शूटिंगमधील फरक
 - ब) मूलभूत छायांकन आणि चित्रपट तंत्र स्पष्ट करा.
 - क) टीव्हीचे विविध कार्यक्रमांचे स्वरूप काय आहेत?
 - ड) दूरदर्शनची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांची तपशीलवार उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 16**
- अ) उत्पादन व्यवस्थापन स्पष्ट करा.
 - ब) स्क्रिप्ट लिहिण्याच्या मुद्यांवर चर्चा करा.
- प्र.5 खालील प्रश्नांची तपशीलवार उत्तर लिहा. 16**
- व्हिडिओ निर्मितीचे तीन टप्पे काय आहेत यावर चर्चा करा.

Seat No.	
----------	--

**P. G. Diploma in Electronic Media (Semester - II) (New) (CBCS)
Examination: Oct/Nov-2023
Television Programme Production (EM1202)**

Day & Date: Tuesday, 19-12-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Multiple choice question.

16

- 1) Which is the educational television channel by government of Kerala?
 - a) Outbox
 - b) Kite Victers
 - c) DD Malayalam
 - d) Edu-live
- 2) Backlight is also called as _____.
 - a) Hair light
 - b) Shoulder light
 - c) Both a) and b)
 - d) None of the above
- 3) ENG stands for
 - a) Electronic News Generation
 - b) Electronic News Gathering
 - c) Essential News Generation
 - d) Effective News Generation
- 4) The first feature film in India, Raja Harishchandra was released in _____.
 - a) 1912
 - b) 1913
 - c) 1922
 - d) 1923
- 5) EFP stands for _____.
 - a) Electronic File Production
 - b) Electronic File Processing
 - c) Electronic Field Programme
 - d) Electronic Field Production
- 6) Fill light is used for
 - a) Making the edges visible
 - b) Removing the shadows
 - c) Reflection
 - d) None of the above
- 7) PCR stands for
 - a) Production Control Room
 - b) Programme Control Room
 - c) Production Coordination Room
 - d) Programme Coordination Reel
- 8) POV stands for
 - a) Picture of Video
 - b) Point of Video
 - c) Point of View
 - d) Picture of View
- 9) A tele-prompter is placed
 - a) Behind the camera
 - b) Behind the anchor
 - c) In front of the camera
 - d) At the PCR
- 10) The ideal duration of a television news bulletin is _____.
 - a) 15 min
 - b) 30 min
 - c) 20 min
 - d) 60 min
- 11) Television content distributed for a specific audience over different platforms all called
 - a) Special Programme
 - b) Narrowcast
 - c) Podcast
 - d) Target broadcast

Seat No.	
----------	--

**PG Diploma in Electronic Media (Semester - II) (New) (CBCS)
Examination: Oct/Nov-2023
Web Technologies (EM1203)**

Day & Date: Wednesday, 20-12-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

16

- 1) इंटरनेट एक्सप्लोरर म्हणजे काय?

अ) चिन्ह	ब) फाइल व्यवस्थापक
क) ब्राउझर	ड) इंटरनेट
- 2) ओटीटीचे पूर्णरूप काय आहे?

अ) ओव्हर द टेन	ब) ओव्हर द टॉप
क) ओव्हर द ट्रेन	ड) ऑन द टॉप
- 3) खालीलपैकी लाईव्ह स्ट्रिमिंग सॉफ्टवेअर कोणते?

अ) स्ट्रिमयार्ड	ब) गो स्ट्रिम
क) पेरिस्कोप	ड) वरील सर्व
- 4) वेबपेज निर्मितीसाठीची भाषा कोणती?

अ) श्री लिपी	ब) एच. टी. एम. एल.
क) आय. एम. एस.	ड) यापैकी नाही
- 5) ट्रायचे पूर्णरूप काय?

अ) टेलिकॉम रूल्स अँड इन्सट्रक्शन
ब) टेलिकम्युनिकेशन रेग्युलेटरी अथॉरिटी ऑफ इंडिया
क) ट्रायल रोल अँड इंडेक्स
ड) टेलिफोन रूरल अथॉरिटी ऑफ इंडिया
- 6) भारतात इंटरनेट कधी सुरू झाले?

अ) 15 ऑगस्ट 1995	ब) 20 डिसेंबर 2020
क) 1 मे 2008	ड) यापैकी नाही
- 7) खालीलपैकी कोणाला मायक्रो ब्लॉगिंग स्थळ म्हणूनही ओळखले जाते?

अ) फेसबुक	ब) ट्विटर
क) कू	ड) यापैकी सर्व
- 8) इंटरॅक्टिव्हिटी म्हणजे काय?

अ) स्वीकार आणि प्रतिसाद	ब) नेटवर्क
क) खंडित संवाद	ड) यापैकी नाही
- 9) पॉपअप जाहिरात म्हणजे काय?

अ) वृत्तपत्रातील जाहिरात	ब) मासिकातील जाहिरात
क) भिंतीवरील जाहिरात	ड) इंटरनेट जाहिरात

- 10) यू-ट्यूब व्हिडीओची लोकप्रियता कशात मोजली जाते?
 अ) वाचक ब) जनता
 क) व्यूव्हस ड) यापैकी नाही
- 11) खालीलपैकी ब्लॉगिंग साईट कोणती?
 अ) वर्डप्रेस ब) टेलिफोन
 क) टेलिग्राम ड) वरीलपैकी काहीही नाही
- 12) स्मार्टफोन हे कशाचे सर्वोत्तम उदाहरण आहे?
 अ) माध्यम एकीकरण ब) टाईमपास
 क) संवाद ड) यापैकी नाही
- 13) विकिलिक्स हे कशाचे उदाहरण आहे?
 अ) शोध पत्रकारिता ब) विकास पत्रकारिता
 क) पीत पत्रकारिता ड) गुन्हे पत्रकारिता
- 14) पहिल्या महिला केंद्रीय माहिती व प्रसारण मंत्री कोण होत्या?
 अ) इंदिरा गांधी ब) स्मृती इराणी
 क) सोनिया गांधी ड) प्रतिभा पाटील
- 15) डेटाबेस म्हणजे काय?
 अ) माहिती संकलित करणे ब) माहिती जतन करणे
 क) माहिती संपादित करणे ड) वरील सर्व
- 16) भारतातील सरकारी इंटरनेट सेवेचे सध्याचे नाव काय?
 अ) व्ही. एस. एन. एल. ब) बी. एस. एन. एल.
 क) व्ही. एस. के. एल. ड) एम. एस. एन. एल.

प्र.2 संक्षिप्त टीपा लिहा. (कोणतेही चार)

16

- अ) सोशल मीडिया
 ब) व्हॉट्सअप
 क) यू-ट्यूब
 ड) मीडिया कन्व्हर्जन्स
 इ) ॲनिमेशन
 ई) लाईव्ह स्ट्रिमिंग

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

16

- अ) मोबाईल ॲप्स म्हणजे काय? विविध मोबाईल ॲप्सची सविस्तर माहिती लिहा?
 ब) सेल्युलर नेटवर्किंगच्या विकासातील टप्पे लिहा?
 क) मीडिया कन्व्हर्जन्स ही संकल्पना स्पष्ट करा?

प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक)

16

- अ) वेबिनार म्हणजे काय? त्याचे स्वरूप आणि महत्त्व सांगून त्याच्या साधनांची चर्चा करा?
 ब) इलेक्ट्रॉनिक माध्यमांत सोशल मीडिया ॲप्सचे असणारे महत्त्व उदाहरणांसह विशद करा?

प्र.5 सविस्तर उत्तर लिहा.

वेब टेक्नोलॉजीचे स्वरूप सांगून जनसंज्ञापनातील महत्त्व विशद करा?

16

Seat No.	
-----------------	--

PG Diploma in Electronic Media (Semester - II) (New) (CBCS)
Examination: Oct/Nov-2023
Web Technologies (EM1203)

Day & Date: Wednesday, 20-12-2023
 Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Chose the correct option.

16

- 1) What is Internet Explorer?
 - a) Icon
 - b) File manager
 - c) Browser
 - d) Internet
- 2) What is the full form of OTT?
 - a) Over The Ten
 - b) Over The Top
 - c) Over The Train
 - d) On The Top
- 3) Which of the following live streaming software?
 - a) Streamyard
 - b) Go stream
 - c) Periscope
 - d) All of the above
- 4) What is the language for webpage creation?
 - a) Shree Lipi
 - b) HTML
 - c) I.M.S.
 - d) None of these
- 5) What is the full form of TRAI?
 - a) Telecom Rules and Instructions
 - b) Telecommunication Regulatory Authority of India
 - c) Trial Roll and Index
 - d) Telephone Rural Authority of India
- 6) When was the Internet launched in India?
 - a) 15 August 1995
 - b) 20 December 2020
 - c) 1 May 2008
 - d) None of these
- 7) Which of the following is also known as a micro-blogging site?
 - a) Facebook
 - b) Twitter
 - c) Koo
 - d) All of these
- 8) What is interactivity?
 - a) Acceptance and response
 - b) Network
 - c) Broken communication
 - d) None of these
- 9) What is a popup Ad?
 - a) Newspaper Advertisement
 - b) Magazine advertising
 - c) Advertising on the wall
 - d) Internet advertising
- 10) What measures the popularity of YouTube videos?
 - a) Reader
 - b) Public
 - c) Views
 - d) None of these
- 11) Which of the following is a blogging site?
 - a) Word Press
 - b) Telephone
 - c) Telegram
 - d) None of the above

- 12) Smartphones are the best example of what?
 a) Media Convergence b) Time Pass
 c) Communication d) None of this
- 13) WikiLeaks is an example of what?
 a) Investigative journalism b) Development journalism
 c) Yellow journalism d) Crime journalism
- 14) Who was the first woman Union Information and Broadcasting Minister?
 a) Indira Gandhi b) Smriti Irani
 c) Sonia Gandhi d) Pratibha Patil
- 15) What is Database?
 a) Collecting information b) Saving information
 c) Editing information d) All of the above
- 16) What is the current name of the government internet service in India?
 a) VSNL b) BSNL
 c) V.S.K.L. d) MSNL

Q.2 Write short answer. (Any four)**16**

- a) Social Media
 b) Whatsaap
 c) YouTube
 d) Media Convergence
 e) Animation
 f) Live Streaming

Q.3 Answer the following questions. (Any Two)**16**

- a) What are mobile apps? Write detailed information about various mobile apps?
 b) Write the stages in the development of cellular networking?
 c) Explain the concept of Media Convergence?

Q.4 Answer the following questions in details. (Any one)**16**

- a) What is a webinar? Discuss its tools by stating its nature and importance?
OR
 b) Explain the importance of social media apps in electronic media with examples?

Q.5 Answer the following questions in detail.**16**

Explain the importance of mass communication by describing the nature of web technology?